

BIJZONDERE WAARNEMINGEN EN VONDSTEN

Suillus pictus, een fraaie en opvallende nieuwe boleet voor Nederland

Dieker, J.F.M. 2007. *Suillus pictus*, a spectacular North-American Bolete, was identified for the first time in The Netherlands, on estate Verwolde, near Lochem (prov. Gelderland). *Coolia* 50(2): 94.

Hieronder volgt eerst een beschrijving van de nieuwe boleet, *Suillus pictus*, gebaseerd op een vondst van 20 augustus 2005 (in herb. E5). Zie ook Plaat 11.

Plaats: Landgoed Verwolde, gem. Lochem, Gelderland; km-hok (223; 469).

Groeiplaats: Bij 2 ex. van de Weymouthden (*Pinus strobus*) aan de rand van een bosvennetje in gemengd bos met veel Grove den. Bij de oudste den stonden verspreid over enkele vierkante meters ruim 40 vruchtlichamen van *Suillus pictus*. Op 50 meter afstand stond een jonger exemplaar van de den met ook verspreid ruim 15 vruchtlichamen. De schaarse begroeiing langs het pad bij de beide dennen bestond vooral uit pollen Pijpenstrootje en jonge pitrusplanten. Dat laatste wijst op verstoring van de bodem, ongetwijfeld veroorzaakt door het recentelijk aanbrengen van zand op het pad bij de vennetjes om de begaanbaarheid te verbeteren.

Hoed: doorsnede jong halfbolvormig, circa 2 cm, donker wijnrood, droog viltig; uitgroeide hoeden vlak gewelfd met een centrale bult, tot 12 cm diameter, met opvallend regelmatig patroon van rossig bruine vezelig/viltige schubben met ertussen een soort netwerk van de gelige onderlaag. Vlees in hoed (en steel) wit, na doorsnijden geleidelijk met roze zweem.

Steel: cilindrisch, massief en stevig, geheel omhuld met dikke droge viltige velumlaag, roodbruin en deels met schubben bezet; vlees als in hoed. Velum bij de steeltop vuil grijswit en in jong stadium de buisjes met een wit vlies bedekkend.

Poriën: vrij grof langwerpig hoekig en goed zichtbaar donker groengeel, bij druk niet verkleurend of hoogstens wat donkerder wordend. Buisjes, groenig geel, iets aflopend op de steel.

Geur: niet opvallend.

Volgens mondelinge mededeling van het echtpaar Grotenhuis, dat het gebied regelmatig in het kader van inventarisatiewerkzaamheden bezoekt, was deze soort al een vijftal jaren geleden door hen op deze plaats gezien, maar ook in een aantal tussenliggende jaren niet vastgesteld.

Door het ontbreken van afbeeldingen en beschrijvingen in de mij beschikbare boeken leverde de determinatie in eerste instantie problemen op, omdat het hier om een in Europa zeldzame Noord-Amerikaanse exoot gaat die aan Weymouthden gebonden is. Met Moser wordt je snel naar de Sectie Solidipes en de soort zelf geleid. Na telefonisch overleg met en tips van Machiel Noordeloos werd mijn determinatie met Moser snel bevestigd door afbeeldingen van deze soort op het internet.

Een voorlopige Nederlandse naam zou Roodschubbige ringboleet kunnen zijn.

Jan Dieker, Zutphen

Noot van de redactie (ND)

Dankzij een toevallige samenkomst van twee excursiedeelnemers die al van deze boleet op de hoogte waren konden we *Suillus pictus* ook in de binnenlandse werkweek van oktober

2006 terugvinden. Er stond nu, op ongeveer dezelfde plek, ongeveer een tiental vruchtlichamen, in verschillende stadia van ontwikkeling. De meeste exemplaren stonden in de steile rand van een min-of-meer droog staande greppel, half verscholen onder (en beschut door) overhangend gras. De vondst heeft de excursie ernstig opgehouden; wat een prachtige paddenstoel! Van deze vondst staat een foto hiernaast.

Suillus pictus, gevonden op landgoed Verwolde tijdens de binnenlandse werkweek van 2006. (Foto: Nico Dam)

De Spitse stinkzwam op de Veluwe

Boomsluiters, M.W. 2007. Several finds of *Mutinus elegans* near Vaassen (prov. Gelderland). Coolia 50(2): 95.

Op 25 september 2006 vond ons lid Ans Weenk (Apeldoorn) tijdens een IVN excursie in het Cannenburgerbos bij Vaassen een wat merkwaardig uitzierende groep stinkzwammen waarvan zij aannam dat het *Mutinus ravenelli* (Roze stinkzwam) zou zijn. Toen ik drie dagen later de vindplaats bezocht, bleek echter dat dit de Spitse stinkzwam (*Mutinus elegans*) was. Een fraaie groep, inclusief hekseneieren en jonge en oude exemplaren (Plaat 13). De zwammen stonden aan het begin van een dit jaar nieuw ingeplante laan waar in 2004 de oude bomen geveld waren en deels versnipperd. De vindplaats zelf bestond uit een mix van houtsnippers van beuk en eik in een dik pakket blad onder Zomereik (*Quercus robur*).

Een geweldige vondst, temeer omdat ik 4 jaar eerder een andere *Mutinus elegans* misliep in het Cannenburgerbos (6 september 2001). Op 18 september 1989 vond Nico Dam de Spitse stinkzwam voor het eerst, in de buurt van Bennekom, in het strooiselpakket van een greppel tussen een eikenlaan en een fijnsparrenplantage. Bij inspectie op 25 juli 2004 was de soort nog steeds aanwezig op deze vindplaats.

Dat fotograferen een enkele keer wel eens een andere naam kan opleveren ondervond Janus Crum. Na wat zoek in de paddenstoelendia's vond hij nog een dia van *Mutinus elegans* in Vaassen. De dia was gemaakt op 18 september 2000 in een tuin.

Mutinus elegans is een exoot die voornamelijk in het oosten van de Verenigde Staten voorkomt. Ook daar komt hij voor op snipper- en bladhopen in zowel loofbossen als coniferenbossen, parken en tuinen. Een kenmerkend verschil met *M. ravenelli* en *M. caninus* (Kleine stinkzwam) is het ontbreken van een insnoering onder de gleba en de oranje kleur van *M. elegans*; verder heeft deze soort een stevige maat.

Mogelijk is de soort al eerder waargenomen op andere plaatsen in Nederland maar niet als zodanig herkend. Maar misschien is het de moeite waard om nog eens naar wat oude foto's te kijken.

Menno Boomsluiters, Vaassen

Plaat 10: Het Beukenkorrelkopje (*Phleogena faginea*) op een dikke dode Beuk op de Dassenberg, bij Apeldoorn. (Foto: Nico Dam)

Plaat 11: *Suillus pictus* op landgoed Verwolde, bij Weymouthden. (Foto's: Herman Groenouwe.)

